

Nagyszombat este feltámadás után Velencében gyöngé eső esett, jegyezte fel a sóvidéki festő, noha még messze volt az alkony, és a feltámadás jelei sem mutatkoztak, a bőségesen hulló csapadék pedig, ami a templomkapu oltalmába kergette, zápor volt a javából, nem holmi szitalás, a festőt azonban nem zavarták ezek az apróságok, mert úgy hitte, a költészet nem szolgálja, hanem ura a valóságnak, és mivel nem tudta mire rátenni a zsebéből kivett gyűrött borítékot, bal tenyerét használta alátétnek, így születő szonettjének kezdő sorai olyan girbegurbák lettek, akár az ökörhügyozás – gondolom, ez a hasonlat jutott eszébe saját dülöngélő betűi láttán a San Zaccaria előtti üres téren állva, a gödrösre kopott kövezeten, ami természetesen márványból volt, mert Velencében minden kő márvány: a templom monumentális homlokzata, az alsó szint rózsaszínű és zöld kazettái, a körben guggoló házak falai, és a kis üzletek portáljai is, kirakatukban repedt porcelánmaszkokkal, foszló legyezőkkel, kifakult selymükön régi karneválok szívszorító nyomaival, lopott csókok emlékével, egy törszúrától fölbuggyanó vér megbarnult foltjaival, és miközben leírta azokat a bizonyos sorokat, felszakadtak a sötétben örvénylő felhők, csak egy-két szétrongyolt darabjuk lengedezett tovább a hármass ívű oromzat körül, csak egy-két eltévedt esőcsepp pottyant boltozatos homlokára és kiálló pofacsontjára tömött fekete bajusza fölött, de az újra előtűnő áprilisi nap szokatlan hevétől azonnal el is párologtak, nem maradt idejük lejjebb szivárogni ingének kihajtott nyakáig, hogy hűsítsék a tavaszhoz egyáltalán nem illő hőségben, és már csupán néhány fénylő tócsa árulkodott az elvonuló felhőszakadásról, amely lám, tisztára mosta a várost, fölragyogtatta a színeket és a vén paloták viharvert *arannyát* – a hősi által annyira tisztelt régi költők igazították így versmértékükhöz a nyelvet – a messzi sóhegyek közül jött vendég tiszteletére, kit pesti barátai hoztak magukkal kora reggel Mestréből, de – miután kiszálltak a vaporetóból a Szent Márk térnél – elvált tőlük, mert nem kívánt se templomokat, se múzeumokat járni, még kevésbé avított műkincseket bámulni, kezükben baedekerekkel és plajbásszal, hónok alatt ásványvizes palackkal csörtető német és japán turisták között furakodni, mert Velence igazi levegőjére vágyott; vaktában akart nekivágni a cölöpökre épült városnak, találomra bejárni szűk utcácskáit, melyekben – remélte – most, a nagybojt végén még tetten éri a húshagyókeddi selymek itt rekedt suhogását, Vivaldi hegedűjének tremolót, tavalyi pálmaágak hamuját, olajbarna lagúnák enyhe hal- és rothadásszagát, az ólombörtön kazamatáiból kihallatszó láncsörgést, és a part felől a bórá korbácsolta tenger szirénáját, leginkább azonban nagy elődök itt maradt lábnyomát: kivált a poeta doctusét, ki száz év előtt – Fogarasra száműzött tanársága kezdetén – *taposta melán Szent Márk dicső terét*, ama tomboló lelkű főúri költőt idézve, kinek csizmája egykor itt döngött a márványon, de a város – bár látványra olyan volt, mint egy Canaletto festmény – adósa maradt: sehol sem bukkant elő a *Zrínyi Velencében* költőjének keménygalléros, szikár figurája, és a tengerre lejtő sikátor végén sem a *fegyvert s vitézt éneklő* harcos zord alakja tűnt föl, nem is az Adria cicomázkodó, halfarkú syrenái, hanem egy ásványvizes rekeszeket rakódó munkás, és egy kurta szoknyás fiatalasszony, telt melléhez két üres San Benedettós palackot ölelve, és az április végi napsütésben a műanyag flakonok mint tükörcserepek, szikrázva verték vissza a fényt, versenyre kelve a csatorna sötét vizén himbálózó társaikkal, melyek – csak most vette észre – ott éktelenkedtek mindenütt a hidak boltozata, a Doge-palota árkádjai alatt, az épületek zugaiba, a rég elapadt, faragott kőutakba hajigálva, és a festő – rájőve, hogy reggel óta étlen-szomjan lődörög a sikátorok labirintusában – matatni kezdett némi pénz után, hogy enni- és innivalót vegyen, de tárcáját a gondosan kisimított bankókkal sem kabátja, sem nadrágja zsebében nem találta, attól még nyilván a Canal Grandén való hajózás közben szabadította meg egy viháncoló nőszemélyekből álló társaság, a tumultusban oly szorosan köré állva, hogy hátán és combján érezte szemérmetlenül nyomuló idomaikat, szélfújta tincseik nyakát birizgálták, és elborította olcsó kölnivel keveredő friss testszaguk, ami egyáltalán nem volt ellenére, valósággal megfiatalodott közöttük, ám a néhány percnyi gyönyörűségért nagy árat kellett fizetnie, kis vagyonkaja, iratai oda, zsebében mindössze néhány bani maradt, és ez egy csapásra szétfoslatta romantikus ábrándjait, bár tudta, hogy étel nélkül sokáig bírja, már kora ifjúságában gyakorlatot szerzett a kényszerű önmegtartóztatásban, mikor bizonyos költeményei miatt évekig a Duna-deltában raboskodott – a barakkban rejtegetett, pecsenyének szánt, majd az örök által elkobzott és agyoncsapott macskakölykök története ma is legenda Erdélyben, sőt, a határon innen is –, no meg estig amúgy is böjtölt régen, míg az anyja főztjét ette, lehet, hogy tele bukszával is koplalna addig, míg újra találkozik barátaival, kikkel majd együtt vacsorál, de a szomjúság más, az máris gyötörni kezdte, szája kiszáradt, torka összeszorult, mint a sivatagi vándoré, ha kifogy kulacsából az utolsó korty, és még mindig nem látja az oázist, ahová igyekszik, csak homok, homok, sívó homok sárgáll a horizontig... lovalta bele magát az önsajnálta, és belerúgott egy elsikló gondolából kirepülő üres PET palackba, Velence gazdagságán, valamint a saját és népe nyomorúságán morfondírozva, továbbá, hogy ennyi víz közepén, száz kanális között is szomjan lehet halni, ha az a víz sós és az embernek annyi lírja sincs, hogy egy üveg ásványvizet vehessen valamelyik árus taljánál – eredeti elgondolása ellenére ezek a kufárok is belekerültek végül a versbe –, pedig folyton beléjük ütközött, míg körbe-körbe járt a szűk utcákon tér- és időérzékét elveszítve, mindegyre a déli harangszóra várva, mert azt is elfeledte, hogy tegnap, a nagypénteki gyászban elnémultak a harangok, és már semmit sem látott a város tenger csodájából, csak a kézikocsikon, gondolákon, az üzletek Aqua Veritas feliratú vászonernyői alatt felépített palackpiramisokat, és a trattoriák előtti asztalok karcsú poharaiban gyöngyöző, kristályos nedűt, és észre sem vette, hogy az árnyékok megnyúltak, a nap már leáldozóban a Szent Márk teret lezáró paloták mögött, az alkonyi ragyogásban elmosódnak a kontúrok, a bazilika kupolái felemelkednek, a turisták zsvaja elhalkul, a galambok is nyugovóra térnek, ő meg csak botorkál tovább, fényes karikák táncolnak előtte, neki is megy egy útját álló alacsony oszlopnak, az ütközéstől megtántorodik, de nem bukik el, estében rátámaszkodik, hideg, gömbölyded fémgömb simul a tenyerébe, enged a nyomásnak, és káprázó szemmel nézi a hatszögletű, öntöttvas kutat, amibe belebotlott: vékony sugárban csorog a vize, hallja a csobogását, de csak akkor hiszi el, hogy valóság, amikor lehajol a kifolyóhoz, és mohón kortyolni kezdi a jéghideg vizet, aminél jobbat életében nem ivott, és akkor megszólalnak a Campanile Rómából visszatért harangjai, *vidi aquam egredientem... láttam a kifolyó vizet... jön elő emlékeiből a nagyszombati vízszentelés antifónája, nemsokára elindul a feltámadási körmenet, Babits éteri alakja is feltűnik a tömegben, döng majd a márvány a súlyos léptek alatt, Márk oroszlánja felbőmböl az antik oszlop tetején, a sóvidéki festő pedig, miután teleissza magát, kezefejét végighúzza vizes bajuszán, és üres helyet keresve a telefirkált borítékon, leírja a szonett befejező sorait: nem ez lesz böjtünk utolsó napja... Szárnyas szent céloz ránk, Zrínyi kísért.*

